

ANTIKOR

**СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ
САЯСАТТАҒЫ ЖАҢАШЫЛДЫҚТАР ТУРАЛЫ**

ЖАДЫНАМА

ANTIKOR

СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ САЯСАТТАҒЫ ЖАҢАШЫЛДЫҚТАР

БАСШЫЛАР ӨЗ БАҒЫНЫСТЫЛАРЫ ҮШІН ЖАУАПТЫ

Тәуелсіз Қазақстан тарихында ең алғаш рет өз бағыныстылары үшін басшылардың жауапкершілігі **заңнамалық деңгейде** бекітілді. Бұдан былай **саяси мемлекеттік қызметшілер** өздеріне тікелей бағынысты қызметкерлер сыбайлас жемқорлық қылмыстарын жасаған жағдайда өз еркімен отставкаға кетуге міндетті. **А және Б корпусының әкімшілік мемлекеттік қызметшілері** болып табылатын басшыларға қатысты Заңмен **тәртіптік жауапкершілік** енгізілді.

Сондай-ақ, басшыларға қарамағындағы қызметкерлердің сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауының алдын алу жөніндегі міндеті енгізілді. Бұл міндетті орындамау немесе тиісінше орындамау басшының **тәртіптік жауапкершілігіне** әкеп соғады.

НҚА САРАПТАМАДАН ӨТЕДІ

Нормативтік құқықтық актілердің жобаларына сыбайлас жемқорлыққа қарсы сараптама институты енгізілді. Бұл тетік заңнамалық және заңға тәуелді актілерді әзірлеу сатысында сыбайлас жемқорлық тәуекелдері бар нормаларды анықтауға және оларды жоюға мүмкіндік береді. Сарапшылардың барлық қорытындылары **ашық түрде** қолжетімді болады. Жұртшылықтың белсенді қатысуы неғұрлым сапалы заңдар, Үкімет қаулылары, министрлердің бұйрықтары мен басқа да актілерді қабылдауға мүмкіндік береді.

ДИФФЕРЕНЦИАЛДЫҚ СЫЙАҚЫ

Пара немесе келтірілген залал сомасы, ұсынылған жеңілдіктердің немесе көрсетілген қызметтердің құны **1000 АЕК-ден** аспайтын сыбайлас жемқорлық қылмыстар бойынша сыйақы сомасы өзгеріссіз, қылмыстың ауырлығына байланысты **30-дан 100 АЕК-ке** дейін құрайды.

- 1) сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар туралы әкімшілік істер бойынша - **30 АЕК**;
- 2) онша ауыр емес сыбайлас жемқорлық қылмыстар туралы қылмыстық істер бойынша - **40 АЕК**;
- 3) ауырлығы орташа сыбайлас жемқорлық қылмыстар туралы қылмыстық істер бойынша - **50 АЕК**;
- 4) ауыр сыбайлас жемқорлық қылмыстар туралы қылмыстық істер бойынша - **70 АЕК**;
- 5) аса ауыр сыбайлас жемқорлық қылмыстар туралы қылмыстық істер бойынша - **100 АЕК**.

Егер пара немесе келтірілген залал сомасы, ұсынылған жеңілдіктердің немесе көрсетілген қызметтердің құны **1000 АЕК-тен** асса - сыйақы сомасы көрсетілген соманың **10%-ын** құрайды, алайда **4000 АЕК-тен** аспайды.

1424

ҚР СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ
ҚЫЗМЕТІНІҢ CALL-ОРТАЛЫҒЫ

Сыйақы төлеу шарттары:

Әкімшілік жаза қолдану туралы заңды күшіне енген сот қаулысының, заңды күшіне енген айыптау үкімінің болуы, істің ақталмайтын негіздер бойынша тоқтатылуы.

СЫЙЛЫҚ БЕРУГЕ БОЛМАЙДЫ!

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдаған мемлекеттік қызметшілерге сыйақы берген адамдардың пайдасына жасаған іс-әрекеті немесе лауазымдық жағдайына байланысты оларға қандай да бір ықпал ету өкілеттіліктеріне кіретін болса **сыйлықтар, материалдық сыйақылар және қызметтер алуға тыйым** салынған.

Сонымен қатар, сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдаған адамдардың **отбасы мүшелеріне** де сыйлық беруге тыйым салынады.

Тыйым салу аталған адамдар мен олардың отбасы мүшелерінің хабарынсыз келіп түскен сыйлықтарға, сондай-ақ хаттамалық және басқа да ресми іс-шаралар кезінде берілген сыйлықтарға да қолданылады. Айрықша жағдай ретінде жұмыстағы жетістіктері мен басқа да жетістіктері үшін берілген сыйлықтар танылады.

2 АЕК ДЕЙІН

СЫЙЛЫҚТЫ БЕРУ / АЛУ

ӘКІМШІЛІК ЖАУАПКЕРШІЛІК

ҚР ӘҚБтК 676-678 б.

2 АЕК АСАТЫН

СЫЙЛЫҚТЫ БЕРУ / АЛУ

ҚЫЛМЫСТЫҚ ЖАУАПКЕРШІЛІК

ҚР ҚК 366-367 б.

СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ЖАУАПТЫ ТҰЛҒАЛАР ТОБЫ КЕҢЕЙТІЛДІ

Енді квазимемлекеттік сектор субъектілерінде дербес құрылымдық бөлімшенің басшысынан төмен емес лауазымды атқаратын, сатып алуды ұйымдастыру және өткізу жөнінде шешімдер қабылдауға уәкілетті, мемлекеттік бюджеттен және Ұлттық қордан қаржыландырылатын жобаларды іріктеу мен іске асыруға жауапты қызметкерлер

сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнама қолданылатын тұлғалар қатарына жатады және жауапкершілікті толыққанды қабылдайды. Сондай-ақ квазимемлекеттік секторға ұйымда корпоративтік адалдық стандарттарын сақтауға жауапты сыбайлас жемқорлыққа қарсы **комплаенс-қызметтер** институты енгізіледі.

ТУЫСТАРДЫҢ МЕМЛЕКЕТТІК ОРГАНДАРДАҒЫ ЖҰМЫСЫ

Егер бұрын мемлекеттік қызметшілерге жақын туыстарының, жұбайының немесе жекжаттарының тікелей бағынысында болуға тыйым салынса, енді мемлекеттік қызметшілердің де тікелей бағынысында аталған туыстары қызмет ете алмайды.

Осыған ұқсас тыйым әскери қызметшілер, құқық қорғау және арнайы мемлекеттік органдардың қызметкерлері үшін де белгіленген.

Енді мемлекеттік лауазымға үміткер орналасқысы келген ұйымның басшылығына онда жұмыс жасайтын жақын туыстары, жұбайы немесе жекжаттары (жұбайының (зайыбының) аға-інілері, апа-сіңлілері, ата-аналары мен балалары) туралы жазбаша хабарлауға міндетті.

АРАНДАТУ ҮШІН ЖАУАПКЕРШІЛІК

Заңмен жедел-ізвестіру қызметін немесе сотқа дейінгі тергеп-тексеруді жүзеге асыратын лауазымды тұлғалардың қылмысты жасауға арандатқаны үшін қылмыстық жауапкершілік енгізілді.

Аталған тұлғалар кейіннен әшкерелеу және адамды қылмыстық жауапкершілікке тарту немесе бопсалау мақсатында қылмыс жасауға көндірген жағдайда **3 жылдан 5 жылға дейінгі** мерзімде бас бостандығынан айыру және **7 жылға дейінгі** мерзімге белгілі бір лауазымдарды атқару құқығынан айыру жазасына кесілетін болады.

Адамның тәуелділігін пайдалана отырып, зорлық-зомбылықпен не күш қолдану туралы қорқытумен, мүлкін жоюмен немесе бүлдірумен ұштасқан арандатушылық үшін **5 жылдан 10 жылға дейін** бас бостандығынан айыра отырып, **10 жылға дейінгі** мерзімге белгілі бір лауазымдарды атқару құқығынан айыру көзделген.

Егер арандату қылмыстық топтың мүддесінде жүзеге асырылса немесе адамның ауыр, аса ауыр қылмыс жасауына, ауыр зардапқа әкеп соқса, бас бостандығынан **10 жылдан 12 жыл мерзімге дейін** айыра отырып, белгілі бір лауазымдарды атқару құқығынан **10 жылға** айыру көзделген.